

Vliv tankového vojska na vysoké tempo operace

Generálmajor Jan Knotek

Úvaha se zabývá vzájemnými vlivy palebné a úderné síly a z toho vyplývajícím významem tankového vojska pro dosažení vysokého tempa útočné operace.

V dalším hodnotí morálně politické, operačně taktické a materiálně technické podmínky soudobého boje pro činnost tankových vojsk a jeho požadavky na ně.

Narůstající naléhavost požadavku vysokého tempa útoku je jedním z důsledků měnění se charakteru soudobých operací. Je vynucován a určován především vlastnostmi nové bojové techniky, zejména raketových zbraní a změnami v charakteru a významu palebné síly, která nově ovlivňuje i údernou sílu vojsk.

Raketové zbraně svým dosahem, možností manévru palbou, značným okamžitým a plošným účinkem dávají nový charakter palebné síle, která se stává rozhodujícím prvkem boje.

Každá bojová činnost v podstatě zahrnuje nejrůznější formy palby a pohybu, jejichž vzájemné vztahy se mění.

V historii vojenství si můžeme ověřit, že vzájemná závislost palby a pohybu má trvalou platnost, ale mění se vlivem rozvoje techniky. Vcelku pro vývoj jejich vztahů je charakteristická snaha upevňovat jejich dialektickou jednotu, dát palbu pohybu a pohyb palbě. Tato tendence vedla postupně ke konstrukci tanku, samohybného děla, letadla a nakonec i k raketovým zbraním.

Těsným spojením palby a pohybu vznikaly postupně zbraně, jejichž vlastnosti jsme si navykli označovat jako údernou sílu. Úderná síla byla do příchodu raketových zbraní rozhodujícím prvkem boje.

Takovým typickým představitelem úderné síly pozemních vojsk jsou tanková vojska, u kterých pod pojmem úderná síla rozumíme především jejich schopnost pohybu a palby a jejich odolnost proti zbraním nepřítele.

V minulých válkách palebná síla vlivem omezeného dostřelu zbraní umožňovala jen postupný pohyb, omezený na taktické měřítko. Hloubka a možnosti pohybu postupně narůstaly.

Raketové zbraně, svým dosahem a od fronty do hloubky narůstajícím účinkem nukleárních náplní, vytvářejí pohybu podmínky, které z taktického rámce přerůstají do rámce operačního.

Přítom vlivem dosahu a účinku, diferencovaného podle potřeb taktiky, operačního umění nebo strategie, jsou za výhodných podmínek a při masovém použití schopny vytvořit podmínky pro pohyb na celou potřebnou hloubku a to nejen postupně, ale i současně.

Tato nová vlastnost palebné síly a její vztahy k úderné síle, nemohla zůstat bez vlivu na celkové rysy operace. Proto jsme došli k závěru, že soudobé operace budou velmi ničivé, vysoce manévrové, budou vedeny na širokých a nesouvislých frontách s rozhodnými cíli. Nebudou charakterizovány vyrovnanou linií fronty, ale budou probíhat na jed-

notlivých směrech v různých hloubkách, přitom velmi dynamicky, ve vysokých tempách a s častými změnami situací i druhů bojové činnosti na jednotlivých směrech.

Těmto novým rysům operace neodpovídají ve stejné míře vlastnosti a možnosti bojové techniky jednotlivých druhů vojsk. Proto sledujeme, jak se postupně mění význam jednotlivých druhů vojsk, jak některé zanikají, jiné vznikají a jak se mění i podmínky a naléhavost jejich vzájemné součinnosti. I když zásada, že úspěchu v boji může být dosaženo jen soustředěným úsilím všech druhů vojsk, zůstává i nadále platná, neznamená to, že se podíl jednotlivých druhů vojsk na tomto soustředěném úsilí nemění.

Význam jednotlivých druhů vojsk v určité historické etapě vývoje vojenství závisí především na tom, do jaké míry vlastnosti a možnosti toho kterého druhu vojska odpovídají těm požadavkům operace, které předvídá vojenské umění pro příští válku.

Právě na schopnosti správně a s potřebnou perspektivou předvídat charakter budoucího ozbrojeného zápasu a jeho operací si můžeme dnes, v podmínkách vlivů raketových zbraní, znovu ověřit převahu socialistické vojenské vědy nad vědou buržoazní. Výrazně to potvrzují poslední závěry o změnách ve struktuře sovětských ozbrojených sil na základě správné orientace vývoje bojové techniky.

Buržoazní vojenská věda, která v minulosti přecenila význam strategického letectva a podcenila význam pozemních sil, dnes velmi usilovně napravuje chyby minulosti nejen v oficiálních projevech vojenských kruhů, ale i v řadě praktických opatření v pozemních silách.

Příklad vývoje sovětských ozbrojených sil a změny prováděné v jejich struktuře nás poučují o tom, že jediným správným kritériem pro posouzení perspektivního významu příslušného druhu vojska je kritická konfrontace jeho vlastností a možností s vědecky zdůvodněným charakterem příštího ozbrojeného zápasu.

Ne každá bojová technika, rozhodující pro příslušný druh vojska, je natolik perspektivní, aby přežila nové vlivy a zachovala si i v nových podmínkách stejný význam.

Raketové zbraně si velmi důrazně vynutily a v dalším vývoji ještě vynutí přehodnocení významu a vzájemných vztahů jednotlivých druhů vojsk.

Jedním ze závěrů socialistické vojenské vědy, o kterém nás poučuje příklad vývoje sovětských ozbrojených sil, je i závěr o narůstajícím významu tankového vojska pro dynamický a manévrový charakter soudobých operací.

Význam tankového vojska pro dosažení vysokého tempa operace

Z možností a vlastností palebné síly, jejímž hlavním představitelem jsou raketové zbraně, vyplývá, že nové vlastnosti palebné síly zvyšují i nároky na údernou sílu. Vyžadují, aby jejich účinku ve značných hloubkách sestavy nepřítel bylo údernou silou co nejrychleji a energicky využito k jeho konečné porážce. Současně vyžadují, aby v obtížných podmínkách dynamického boje byla úderná síla maximálně odolná proti účinkům atomových zbraní nepřítel a byla schopna co nejrychleji reagovat na manévr palbou a rychle se měnící situaci.

Představitelem takové úderné síly soudobých pozemních vojsk jsou právě tanková vojska.

Můžeme tedy právem očekávat, že další vývoj pozemních vojsk bude mimo jiné charakterizován narůstajícím počtem tankové techniky ve vševojskových svazcích a svazech. Tato tendence je přirozená v první řadě limi-

tovaná konkrétními ekonomickými možnostmi státu. Vcelku však v rámci těchto možností by zákonitým důsledkem takového vývoje mělo být další stírání rozdílů mezi motostřeleckými a tankovými svazky a postupné posilování tendence vývoje jednotypových svazků v armádě. V nich zejména využitím pýchoty dopravované na obrněných transportérech, by měly být využity dosavadní zkušenosti a vhodně sloučeny všechny výhody dosavadních typů vševojskových svazků.

Snaha po zabezpečení podmínek vysokého tempa útoku a lákavé vlastnosti raketové a tankové techniky, nás však nesmí zavést, při hledání cest k maximálnímu tempu útoku, do nesprávného a nebezpečného technicismu.

Vlastnosti tankové techniky dávají jen

předpoklady k tomu, aby se mohlo dosahovat vysoké tempo útoku, ale samy jeho dosažení zdaleka nezaručují.

Cesta k realizaci vysokého tempa útoku tankových vojsk vede v první řadě přes vojáka-tankistu, který je tou rozhodující silou ve společenství člověka s technikou.

Narůstající počty tankové techniky v útvech a svazcích nesmějí v žádném případě vést k jejich přeceňování a k víře v jejich všemohoucnost. Vysoké tempo útoku je v první řadě výrazem morálky a technické vyspělosti vojáků.

Z našich cvičení máme dost příkladů o tom, že zatím co jedna jednotka dosáhla vysokých hodinových průměrů, druhá ve stejných podmínkách a se stejnou technikou zůstala daleko za ní.

Technické podmínky k dosažení vysokého tempa útoku jsou vlastnostmi a možnostmi tankové techniky vlastně dány a jsou značně vysoké. O kvalitě využití těchto možností už nerozhoduje technika, ale člověk.

Technika lhostejně vydá ze sebe tolik, kolik si člověk dovede z ní vzít a nakolik ji k tomu vytvoří podmínky.

Často slyšíme názor, že požadavky na vysoké tempo operací v soudobých podmínkách, jsou hlavně problémem technickým. To je myslím zásadní omyl, protože vlastnosti tankové techniky požadované vysoké tempo umožňují. Problém jeho dosažení je ale v první řadě problémem morálně politických a odborných kvalit osádek tanků, velitelů a techniků všech stupňů.

Tady se mohou naši tankisté nejlépe učit ze zkušeností Velké vlastenecké války, která na nepřeberném množství příkladů ukazuje, co mohou dokázat tankisté se svou technikou.

Proto hlavním zdrojem vysokého tempa útoku tankových vojsk zůstane i v soudobých podmínkách srdce a mozek tankistů, jejich hrstka na svou zbraň, neomezená důvěra v ní a její všestranné a mistrovské

zvládnutí. Proto příprava tankového vojska na velmi náročné úkoly soudobého boje musí jít se stejnou intenzitou po linii morálně politické, jako operačně taktické a technické přípravy.

Tank je výrazným představitelem moderní bojové techniky, která je typicky kolektivního charakteru.

Kvalita osádky tanku není jen prostým součtem kvalit jednotlivců, ale je kvalitou nové, vyšší formy, v níž se kvalita jednotlivce násobí kolektivem. Tank nemůže v boji dosáhnout úspěchu vynikajícími vlastnostmi jednotlivce, ale jen kvalitami kolektivu jako celku. Proto ve výcviku tankových jednotek, i když výcvik jednotlivce je bezsporně nutným základem, je rozhodujícím kritériem sladěnost osádky, která, lidově řečeno, si musí „navzájem čist myšlenky“.

U tankového vojska narůstá význam sladěnosti kolektivů proto, že tankové jednotky budou v soudobých operacích procházet těmi nejtěžšími a nejtvrdějšími morálními, fyzickými i odbornými zkouškami. Soudobý boj bude na tankové jednotky po všech stránkách velmi náročný.

Tanková vojska poneseou zpravidla hlavní tíhu boje. Budou zasazována převážně v prvních sledech, velmi často v roli daleko vysunovaných předsunutých odřadů, v průběhu útoku budou vzdálena a často izolována od hlavních sil. Proti nim bude soustředěná úsilí palebné síly nepřítelů na bojišti.

Tankové jednotky jako první budou zdo-
lávat nepřátelské odpory a překážky a povedou ve složitých podmínkách časté střetné boje s tankovými jednotkami nepřítelů.

Proto požadavek, aby bojová činnost tankových vojsk se stala jedním ze základních předpokladů zabezpečení vysokého tempa operace celku, je velmi rozsáhlý, všestranný a daleko přesahuje jen problematiku technickou.

Operačně taktické podmínky vysokého tempa útoku tankových vojsk

Charakter soudobé útočné operace přináší, zejména vlivem změn charakteru palebné síly, některé nové aspekty do způsobů použití tankových vojsk.

Tankové vojsko jako představitel úderné síly pozemních vojsk, ztratilo vlivem narůstajících počtů tanků ve všech vševoj-
skových jednotkách svůj odborně vojskový charakter a stalo se prostředkem vševoj-
skovým.

S narůstajícími hloubkovými možnostmi palebné síly význam tankových svazků přerůstá z rámce taktiky do rámce operačního. To nemůže zůstat bez odezvy v obsahu operačně taktického školení velitelů a štábů. Požadovaná vysoká iniciativa, samostatnost a rozhodnost v bojové činnosti tankových svazků, které bojují zpravidla na samostatných směrech a jsou vzdáleny od hlavních sil, musí být výsledkem daleko většího operačně taktického přehledu a hlubšího pochopení zámyslu velitele armády.

Pro boj tankových svazků v prvním sledu operačního uclnění armády nebude už zpravidla stačit jejich orientace na jednodenní

změny situací, musí být velitel svazku aspoň zhruba orientován o svých úkolech nejméně do hloubky bližšího úkolu armády a zpravidla i dále. V soudobém dynamickém a krajně obtížném boji musíme počítat i s těmi nejne-
příznivějšími podmínkami velení a spojení s prvosledovými svazky na jednotlivých smě-
rech. Předpokládaný charakter boje se musí prakticky projevit i na zvýšení materiálové samostatnosti svazků a vyžádá si některé změ-
ny v dosavadním způsobu zásobování a opra-
várenského systému.

V poslední válce byly tankové svazky drženy zpravidla ve druhých sledech a zasazovány do boje buď ke konci průlomu taktické hloubky obrany nepřítelů, nebo po jejím prolomení. Svou hlavní bojovou činnost zahajovaly vlastně až v operační hloubce zpravidla s úkolem rozvíjet útok do hloubky operačního uclnění nepřítelů a postupně ničit jeho přicházející zálohy. V operacích na obkličení to byly zpravidla tankové jednotky, které jako první avíraly vnitřní kruh obkličení, při současném vytváření vnějšího kruhu.

Na rozdíl od toho, v soudobých

podmínkách budou tankové útvary a svazky účinně zpravidla v prvním sledu. To vyplývá z celkového charakteru soudobého boje a z toho závěru, že v nových podmínkách klasický průlom nepřátelské obrany, tak jak ho známe z poslední války, může být jen výjimkou. Vycházíme z předpokladu vysoké aktivních forem boje obou stran, při kterých obrana bude zpravidla jen vynuceným a dočasným důsledkem neúspěšné útočné činnosti na daném směru a že ponese zpravidla charakter obrany spěšně zaujaté.

Proto také útok na soudobou obranu bude zpravidla útokem z chodu. Proto tankové jednotky, které mají svou údernou silou nejlepší předpoklady pro útok z chodu, budou zpravidla v prvních sledech operačních (bojových) sestav.

Tato skutečnost tedy rozšiřuje obsah bojového úkolu tankového svazku o úkol prolomit ve svém úseku napřed taktickou hloubku a teprve pak co nejrychleji rozvíjet úspěch do hloubky.

Má-li za těchto podmínek tankové vojsko zabezpečit vysoké tempo operace, musí být průlom taktické hloubky obrany nepřítele tankovým svazem nově chápán i prováděn. Tankový svazek útočící v prvním sledu vševoj- skové armády nesmí cíl svého útoku vidět v taktické hloubce, nýbrž v operační. Průlom taktické hloubky musí dostat výrazný charakter dovedného pronikání taktickou hloubkou do operační hloubky. Proto nemůže být úkolem tankového svazku úplně zničit protistojícího nepřítele, obklíčovát a ničit jednotlivé jeho části v taktické hloubce. Tankový svazek musí především rychle proniknout taktickou hloubkou obrany nepřítele (pokud tento termín je vzhledem k systému nepřátelské obrany ještě oprávněný a perspektivní), aby co nejrychleji využil úderů vlastních raketových zbraní v hloubce operační sestavy nepřítele. Rychlé pronikání taktickou hloubkou musí být zabezpečeno především rozhodným využitím účinků palebné síly v taktické hloubce.

Tankové útvary na jednotlivých taktických směrech musí dovedně využívat mezer v sestavě nepřítele, ať už vytvořených samou sestavou nebo údery atomových zbraní. Útok tankového svazku musí nést charakter rychlého profinitního taktické hloubky nepřátelské obrany na jednotlivých směrech útoku. Jeho provádkové útvary se nesmějí zavazovat do dlouhých, zejména obklíčovacích bojů, ale musí odvážně a dovedně pronikat hlavními silami do hloubky a s plným využitím účinků palebné síly drtit před sebou menší a vyhýbat se silnějším odporům nepřítele.

Rozhodující úlohu musí při tom sehrát předsunuté odřady.

V soudobých podmínkách vyžadují nového pojetí i předsunuté odřady, jejich úkoly, formování a způsobů použití.

V minulé válce průlom nepřátelské obrany nesl zpravidla charakter předem přesně zplá- nované a organizované mechaniky palby a pohybu, řízené převážně podle výrazných čar, postavení a pásme nepřátelské obrany.

V soudobých podmínkách tomu však bude jinak. Obrana nepřítele nebude mít zpravidla výrazná postavení a pásma. Její přední kraj bude pravděpodobně pružný a bojová činnost

vojsk na něm bude manévrová. Aktivita obrany nepřítele bude do hloubky narůstat, jak soustředěnými údery jeho palebné síly, tak protizábrannými a protitankovými obrannými vojsk. Směry, pro postup vlastních tanků nejvýhodnější, budou pro ně také nejbezpečnější, protože právě na nich se nepřítel bude snažit dostat naše tanková úderná uskupení do léčky, která by umožnila hromadné použití atomových zbraní k jejich zničení. Podle posledních zpráv provádí americká armáda v západním Německu novou reorganizaci svaz- ků, při níž se zvyšuje počet klasických dělo- střeleckých oddílů v divízi na 6. (5 oddílů přímé podpory a 1 oddíl všeobecné činnosti.) Dů- vodem této reorganizace je údajně snaha po odstranění tzv. atomové slabosti bojových sku- pení, která prý by se u nich projevila, kdyby došlo k operacím v normálních, bezatomových podmínkách. Ať důvody k tomu jsou jakékoli, faktem zůstane, že v případě realizace musí naše svazky při útoku v taktické hloubce po- čítat s větší hustotou dělostřelecké palby.

V takových podmínkách zpravidla nebude možné hovořit jako dosud o tom, že předsu- nutý odřad bude zasazen do boje po prolo- mání prvního nebo druhého postavení. Vlivem účinků raketových zbraní a systému obrany nepřítele, mohou se na jednotlivých směrech rozdílně vyvíjet vhodné podmínky k pronik- nutí do hloubky sestavy nepřítele. V zájmu rychlé reakce na vzniklou situaci nebude vždy možné nebo vhodné zasazovat jako předsunu- tý odřad jednotku připravenou v hloubce. V řadě případů se předsunutým odřadem stane prvosledový prapor nebo pluk, kterému se podařilo využít situace a podmínek a který se dostal dopředu.

V zásadě musí být snahou všech tankových jednotek a útvarů, útočících z chodu na obranu nepřítele, aby se staly předsunutým odřadem. Tankový prapor v rámci pluku, pluk v rámci svazku a svazek jako celek předsunutým odřadem ar- mády. Tato tendence, která nijak nevylučuje, aby se podle situace zasazovaly do boje před- sunuté odřady dosavadními způsoby, může v soudobých podmínkách nejlépe zabezpečit vysoké tempo operace vcelku. Dynamický charakter soudobého boje vylučuje šablonu v používání předsunutých odřadů.

Vzhledem k tomu, že převážná část tanko- vých jednotek armády bude při zahájení ope- race, zejména v počátečním období války, za- sazena v prvních sledech, rozvíjely by útok do hloubky druhosledové motostřelecké svaz- ky. I tato skutečnost mluví pro to, aby v per- spektivě byly stírány rozdíly mezi jejich typy.

Další vývoj konstrukce a vybavení tanko- vé techniky směřuje k tomu, aby tankové jednotky měly i všechny ostatní vlastnosti a výhody dosavadních motostřeleckých jedno- tek, aby mohly vést boj nepřetržitě v každé době, počasí i terénu. Za tím účelem jsou zvyšovány jízdní vlastnosti tanku, jeho prů- chodivost, brodovost, schopnost plavat, vidět v noci a jsou zlepšovány technická zařízení k dosažení trvalé vysoké bojové pohotovosti.

Při zabezpečení vysokého tempa útoku za- sluhují zvláštní pozornosti i změněné podmí- nky součinnosti tankových vojsk s ostatními druhy vojsk. Tank, jako rozhodující technika úderné síly vojsk, vyžaduje zvýšeného zájmu všech ostatních druhů vojsk a služeb. Z tohoto rozsáhlého komplexu otázek si všimneme jen toho, jak v soudobém boji narůstá význam součinnosti tankových vojsk s raketovými zbraněmi a výsadkovými jednotkami.

Součinnost tankových vojsk s raketovými zbraněmi

Součinnost tankových vojsk s raketovými zbraněmi je v soudobých podmínkách tak významná proto, že je to součinnost dvou představitelů těch nejzákladnějších prvků každé bojové činnosti — palby a pohybu. Raketové zbraně jsou, nebo budou hlavním zdrojem palébné síly nových vlastností, zatímco tankové vojsko představuje nejkvalitnější formu pohybu pozemních sil — údernou sílu.

Jestliže palba a pohyb v jejich nejrůznějších formách a v těsném dialektickém vztahu, jsou hlavním obsahem bojové činnosti, pak vzájemná součinnost a závislost jejich představitelů má pro charakter soudobého boje zásadní význam. Z hlediska rozsahu bude tato součinnost, zejména vlivem raketových zbraní a určující úlohy palébné síly, v podstatě dvojitá — taktická a operační.

Taktická součinnost bude v podstatě součinností tankových útvarů a svazků s těmi raketovými zbraněmi blízkého dosahu, které budou bezprostředně podporovat jejich boj, ať už jako organické, nebo posilové prostředky. Tyto raketové zbraně v závislosti na jejich množství budou ve větší, či menší míře nahrazovat dosavadní přímou podporu boje tankových jednotek dělostřelectvem a letectvem. Tato podpora bude kvalitnější proto, že odstraní nevýhody závislosti letectva na povětrnostních podmínkách, na podmínkách nepřátelské PVO a jeho materiálové technickou náročností podpory vyjádřenou potřebou letišť, letounů, pilotů, navigačních systémů atd. Kromě toho odstraní ten brzdicí vliv na tempo útoku, který mělo dělostřelectvo vlivem svého počtu a menší pohyblivosti, i když zatím nenahradí jejich přesnost. Z toho vyplývá, že základním požadavkem na tento druh raketových zbraní je jejich pohyblivost, pohotovost k palbě a účinnost. Pro podmínky boje tankových svazků, často vysunutých hluboko do sestavy nepřítele, není tak rozhodující požadavek dostřelů daleko přesahujícího taktickou potřebu svazku, protože tyto raketové zbraně z důvodů podmínek boje se nesmějí od tankového svazku příliš odtrhovat. Zatím nejvhodnější jsou raketové zbraně typu raketomet, ať už stávající, nebo jakkoli zdokonalené. Přitom je třeba předpokládat, že potřeby taktického boje si ještě na určitou dobu, závislou od úspěchů dalšího vývoje raket, vynutí, aby ve svazku byl určitý počet pohyblivých typů klasického dělostřelectva.

Operační součinnost tankového vojska s raketovými zbraněmi bude podstatně složitější a vlastně nový prvek, který se bude lišit od dosavadní součinnosti s letectvem. Rozdíly budou zejména v tom, že bombardovací letectvo, které dosud převážně plnilo úkoly operační součinnosti s vysunutými tankovými vojsky, plnilo je zpravidla ve prospěch a podle požadavků tankového vojska. Naproti tomu dnes, kdy pro záměry operace je rozhodující použití palébné síly hlavně raketových zbraní, musí být operační součinnost tankových vojsk s raketovými zbraněmi organizována tak, aby se co nejrychleji využilo jejich účinku. Tedy tankové vojsko musí svou bojovou činnost podřizovat především tomuto úkolu. Tankové svazky armády, vysunuté a rychle pronikající do hloubky nepřátelské sestavy, můžeme považovat za její předem vyslaný odřad.

Útočná operace armády jako celek bude zejména na směru hlavního úderu, kde budou zpravidla útočit i tankové svazky, podporované soustředěnými údery raketových zbraní frontu. Předpokládáme-li, že těmito údery budou v podstatě v hloubce sestavy nepřítele vytvářeny podmínky pro rychlý útok armády, pak to budou především tankové svazky, které jako první budou účinků těchto úderů využívat. Rozšiřuje se tedy operační součinnost tankových svazků i na součinnost s raketovými zbraněmi frontu, i když přirozeně bude realizována cestou rozkazů velitele armády. Součinnost tankových svazků s raketovými zbraněmi armády nebude v průběhu operace omezena jen na využití úderů před frontou svazku. Významná bude i jejich součinnost prováděná s cílem zabezpečit odkryté boky tankového svazku, ničit zejména tanková uskupení v hloubce sestavy nepřítele a ničit jeho zbraně hromadného ničení.

Vidíme tedy, že bojová činnost tankového svazku v hloubce sestavy nepřítele svými důsledky a vzbudami daleko přesahuje taktický rámec a že v případě úspěšné útočné operace plní tankový svazek úkoly operačního charakteru. Tomuto významu boje prvosledových tankových svazků musí být přízvušně a organizace součinnosti před zahájením útočné operace. I když nejpodrobněji ji bude možno organizovat právě pro taktickou hloubku, její těžiště zejména v průběhu operace musí ležet v úkolech tankového svazku v operační hloubce.

Součinnost tankových vojsk s výsadkovými jednotkami

Součinnost tankových vojsk s výsadky bude v útočné operaci tak rozmanitá a rozsáhlá, jak rozmanitě a rozsáhle bude použito výsadků. Výsadkové jednotky, ať speciální nebo motostřelecké, jsou schopny rychle zasahovat v hloubkách týlu nepřítele, bez ohledu na situaci na frontě a právě v její prospěch a jsou přímo předurčeny k těsné součinnosti s tankovým vojskem. Výsadkové jednotky jsou prostředkem, který rychlý útok tankových jednotek umožňuje, zvyšuje jeho možnosti a ve svém vlastním zájmu vyžaduje.

Hlavním obsahem jejich součinnosti budou tedy ta opatření, která zabezpečují vysoké tempo tankových vojsk.

V otázkách forem a obsahu součinnosti tankových vojsk s výsadky taktického i operačního charakteru nedojde v soudobých podmínkách k zásadním změnám proti součinnosti dosavadní. Je ovšem třeba počítat s tím, že výsadky v soudobé útočné operaci bude používáno v daleko větším měřítku než dosud. Vysoké tempo útoku tankových svazků umožní jejich vysazování do větší hloubky, protože

ta je limitována předpokládanou dobou spojení s vlastními jednotkami.

Z těchto důvodů se dá očekávat, že v řadě případů se může ukázat neefektivní použití taktických výsadek do malé hloubky, která může být dosažena tankovými jednotkami za krátkou dobu. Taková výsadková akce i v dnešních podmínkách je složitá, vyžaduje řadu zvláštních zabezpečovacích opatření, která v podmínkách, kdy je možnost použití raketových zbraní, nemusí být vždy účelná a ekonomická. Na druhé straně je třeba vidět, že nesouvislá fronta a dynamičnost boje skýtá mnoho možností nahradit často obtížný a zdlouhavý manévř po zemi rychlým a účinným manévřem vzduchem.

Přesto však můžeme předpokládat, že těžiště součinnosti tankových vojsk s výsadky bude ležet v součinnosti s operačními výsadky, či lépe řečeno s výsadky vysazovanými do operační hloubky sestavy nepřítel.

Největší pozornost však zasluhuje a nejsložitější bude součinnost tankových vojsk s průzkumnými a průzkumně diverzními výsadky.

Vcelku tento problém přesahuje daleko rámec součinnosti tankového vojska, protože jde v podstatě o celý problém systému a způsobů průzkumu v soudobých podmínkách, který se stěží jen otázkou soudobých operací. Pro činnost tankových vojsk v prvním sledu armády nabývá tento problém jen ostřejšího charakteru.

V podstatě jde o to, že v podmínkách oboustranného a masového použití raketových zbraní je základním předpokladem úspěchu každé operace úspěšný boj o nadvládu v palebné síle. Základem úspěchu tohoto boje je operativní a účinný průzkum, jehož hlavním úkolem v soudobých podmínkách je vyhledávání a určování zbraní hromadného ničení nepřítel všech druhů a součinnost při jejich okamžitém ničení. Těžiště tohoto průzkumu bude přirozeně ležet na vzdušném a radiotechnickém průzkumu.

Zbraně hromadného ničení nepřítel, zejména rakety typu země—země středního dosahu, budou ve značných hloubkách, na malé ploše, maskovány a chráněny a budou měnit palebná postavení. Jejich palebné možnosti vyžadují, aby doba od jejich zjištění ke zničení byla minimální, protože každé opoždění může zásah proti nim udělat bezpředmětným. Proto je v soudobých podmínkách oprávněně kladen takový důraz na hluboký pozemní průzkum, který musí současně obsáhnout celý zájmový prostor příslušného stupně velení, přičemž zájmový prostor průzkumu musí přesahovat hloubku úkolu.

Všimněme si otázek součinnosti tankového svazku v účelné operaci s těmi výsadky, které budou plnit v hloubce sestavy nepřítel průzkumné nebo průzkumně diverzní úkoly.

Problém této součinnosti tkví především ve vzájemné informovanosti a sladěnosti činnosti armádních i divizních skupin, které od zahájení operace budou v činnosti v prostoru, do kterého jako první bude pronikat tankový svazek.

Cesta zpráv od těchto skupin přes velitelství armády zpět k rychle postupujícímu svaz-

ku, je v soudobých podmínkách příliš dlouhá a nejistá. Velitel svazku musí být stejně informován o prostoru činnosti těchto skupin a o jejich úkolech.

V zájmu zabezpečení vysokého tempa i v zájmu řízení boje si velitel svazku musí zabezpečovat vlastní zprávy z hloubky. Tempo útoku tankového svazku vyžaduje, aby to byla hloubka 50—60 km a často i více. Stávající průzkumné prostředky tankového svazku takovému úkolu neodpovídají. Tankový svazek bude potřebovat posílení prostředky vzdušné dopravy (vrtulníky), spojovacími prostředky a výsadky cvičenými zvlášť pro úkoly průzkumu.

Sladěnost činnosti armádních i divizních skupin vyžaduje, aby se s tankovým svazkem pohyboval představený orgán oddělení průzkumu armády se spojovacími prostředky, který bude mít spojení s armádními skupinami i armádou. Tento orgán musí být v nejtěsnějším styku s náčelníkem průzkumu svazku a předávat mu ihned zprávy od armádních skupin, které budou velitele svazku zajímat. Tato těsná součinnost zabrání duplicitě použití prostředků na jeden úkol a velmi často umožní, aby velitel svazku reagoval na zprávu dříve a účinněji než armáda.

Z operačně taktických podmínek útoku tankových jednotek ve vysokém tempu zasluhuje zvláštní zmínky ještě otázka boje s tanky nepřítel.

O této otázce byla jak v průběhu Velké vlastenecké války, tak i zejména v období po ní celé řada diskusí a názorů. V podstatě se ustálil dodnes platný názor, že tank není určen k boji s tanky.

Zkušenosti poslední války ukazují, že ačkoli tento názor byl pokud možno respektován, přesto docházelo k rozsáhlým tankovým bitvám. Jednou z takových operací je známá Kurská obranná operace v červenci roku 1943, která byla nakonec charakterizována přechodem do protitanku. V řadě prostorů této operace docházelo k velkým tankovým srážkám s fašistickými tanky. Kupříkladu tankového srážení u Prochorovky se zúčastnilo z obou stran více jak 1500 tanků. Fašisté utrpěli v těchto bojích takové ztráty, že v mnohých tankových divizích z původního počtu 300 tanků jich zůstalo po dvou dnech pouhých 30. Vcelku ztratili nacisté v tomto prostoru téměř 3000 tanků. V těchto srážkách dosahovala hustota tanků 40—50 na kilometr fronty. Tanky byly používány různými způsoby — jak k zesílení obrany (zakopaně), tak k aktivní činnosti v protitankových a protitankových.

Sovětská statistika uvádí, že 61 % ztrát fašistických tanků bylo způsobeno dělostřelečtvem, zejména protitankovým. To plně potvrzuje jeden ze závěrů druhé světové války, že ve vývoji bojové techniky pancíř tanku prohrál svůj boj s protitankovou střelou. Tento závěr platí plně zejména dnes, kdy kumulativní náboje protitankových raket probíjejí pancíř, jehož síla daleko přesahuje reálné možnosti pancéřování tanku dosavadním materiálem.

Proto i v soudobých podmínkách zůstává v plné platnosti zásada, že tank není vhodnou zbraní pro boj s tankem. Proto také k protitankové obraně bude používán jen v případě nedostatku ostatních protitankových prostředků.

Přesto však v soudobých podmínkách účelných operací, zejména při boji tankových

svazků v hloubce nepřátelské obrany, kdy budou charakteristické časté střetné boje, bude často docházet k boji tanků proti tankům. Tyto boje neponesou charakter protitankové obrany, ale charakter útočný. Proto velitelé tankových jednotek, právě v zájmu zabezpečení vysokého tempa útoku, musí dokonale zvládnout způsob střetného boje tanků s tanky nepřítele. I když tento druh boje nebudou vyhledávat, nesmějí se mu ani vyhýbat, protože i nadále jedním z důležitých úkolů tankových vojsk v hloubce bude ničení prisunovaných

záloh nepřítele po částech. O výsledku těchto střetných bojů bude rozhodovat právě dovednost velitelů všech stupňů vytvořit výhodné podmínky k tomu, aby hlavní síly tanků nepřítele mohly být zničeny soustředěným úderem raketových zbraní a přitom aby hlavní síly vlastních tanků mohlo být maximálně využito k rozvíjení útoku do hloubky. Proto studium způsobů střetného boje, zejména s tankovými jednotkami nepřítele, by mělo být jednou z důležitých oblastí operační taktické přípravy velitelů tankových svazků a útvarů.

Materiálně technické podmínky vysokého tempa útoku tankových vojsk

Na začátku jsme došli k závěru, že cesta k vysokému tempu útoku tankových vojsk vede v první řadě přes morálně politické kvality a odbornou zdatnost velitelů a osádek.

To ovšem neznamená, že podceňujeme vliv techniky a technických podmínek na dosažení vysokého tempa útoku. Morálně politická a odborná úroveň tankových vojsk musí najít praktický výraz právě v oblasti technické.

Musí se projevit v přístupu k technice, v péči o její ošetřování a udržování její bojové schopnosti, v dovedném využívání jejich vlastností a v organizátorských schopnostech, zejména při organizaci a operativním přizpůsobování opravárenského a zásobovacího systému, který by odpovídal potřebám techniky i soudobého boje. Právě v oblasti techniky se v boji nejvýrazněji projeví mistrovství velitelů a štábů tankových jednotek, útvarů a svazků, stejně jako osádek tanků a technických orgánů všech stupňů.

Podmínky soudobého boje budou velmi náročné nejen na velitele a osádky, ale i na techniku samotnou. To je navzájem dialekticky spjaté; čím vyšší nároky na techniku, tím vyšší nároky na člověka, který ji obsluhuje a naopak.

První oblast, která bude mít podstatný vliv na bojovou schopnost tankových jednotek a tím na dosažení vysokého tempa útoku, je organizace ošetřování tankové techniky.

Tanková technika je zejména při vysokých tempech útoku a jeho nepřetržitosti velmi citlivá na dodržování kontrolních prohlídek a na každodenní pečlivé ošetřování. Za jejich nedodržování se musí nepojistnost, která v podmínkách boje tankových jednotek vysunutých vpřed znamená jen snížení úderné síly čety, ale je i pro osádku daleko nebezpečnější než dříve. Úderná síla tanků spočívá v jejich kolektivní akci.

Dosavadní zkušenosti učí, že tank potřebuje za přesunu po každých 30–40 km jízdy 20 minut na kontrolní prohlídku, každý den asi 2–4hodinové ošetření a po ujetí asi 1000 km — 12hodinové komplexní ošetření. Je tedy tanková technika na čas potřebný k udržování bojové schopnosti velmi náročná. Je přirozené, že tyto normy nelze chápat tak, že je budeme dodržovat se stopkami v ruce a bez ohledu na taktickou situaci. Na druhé straně však je fakt, že technice je taktická situace lhostejná a že nemá-li potřebnou péči, vysadí a to zpravidla tehdy, kdy potřebujeme její maximální výkon.

Organizace ošetřování tankové techniky je tedy složitou a nesmírně důležitou úlohou

všech velitelů a osádek. Teoreticky by mělo být každé sebekrátké přestávky v boji využito ke kontrolní prohlídce. V tom tkví právě obtížnost služby tankistů. V době, kdy by si měl odpočinout člověk, vyžaduje technika zvýšenou pozornost a obsluhu. Velkou roli zde hraje právě sladěnost osádek, jejich vzájemná zaměnitelnost ve funkcích a zejména uvědomělá obětavost kolektivů osádek.

V soudobých podmínkách narůstá požadavek značné samostatnosti osádek nejen při ošetřování, ale hlavně při odstraňování poruch, a jejich maximální nezávislost na pomoci technických zástupců a mechaniků.

Tato linie by měla být výrazně zdůrazněna v mírové výchově a výcviku. I při stávající dokonalosti naší nové tankové techniky je třeba počítat s tím, že složitá podmínky boje a větší rozptýlenost jednotek vytvářejí podmínky k častějšímu vzniku poruch a menších poškození. Zájem vysokého tempa útoku vyžaduje, aby maximum tankových poruch odstraňovaly osádky samy. To musí být konkrétním projevem kolektivní odpovědnosti nejen osádek, ale i čety a rot za vysoké tempo útoku. Osádka musí myslet na četu, četa na rotu atd.

Problém času potřebného ke každodennímu ošetření tankové techniky musí být v soudobých podmínkách řešen veliteli a štáby všech stupňů v rámci zabezpečování nepřetržitosti útoku, vhodným střídáním jednotek v boji. Počítáme-li, že armádní útočná operace bude trvat zhruba 100 hodin, musíme kalkulovat, že z tohoto času si ošetřování techniky, podle jejího stavu, vyžádá 15–20 hodin. V této době bude zpravidla třeba řešit i zásobování a odpočinek osádek. Touto otázkou se na cvičeních dosud málo zabýváme. Je třeba při všech cvičeních vyžadovat, aby se konkrétně řešilo zabezpečování nepřetržitosti útoku, ošetřování techniky a odpočinek osádek. Jinak tankové jednotky požadované tempo a hloubku operací nezvládnou.

Další významnou otázkou, která má podstatný vliv na tempo útoku, je otázka předpokládaných ztrát tanků a jejich navrácení do boje.

Podmínky masového použití raketových zbraní, zvyšující se kvality protitankových zbraní a způsoby použití tankových jednotek vyžadují kalkulovat s větším počtem ztrát než dosud. Na tuto otázku jsou velmi rozdílné názory, které nelze

ověřit praxí. Existují názory, že v soudobých podmínkách budou ztráty, zejména prvosledových jednotek menší než dosud.

Domnívám se, že není důvodu k přehnanému optimismu. Tak jako my, i nepřítel zavádí do výzbroje nové bojové prostředky, zejména raketové zbraně, v první řadě s cílem, zvýšit úlohu a účinnost palebné síly. Ze možnosti a účinnosti palebné síly postupně narůstají, o tom není pochyb. Je pravda, že účinnost zejména raketových zbraní bude vlivem větších jaderných náplní směrem do týlu narůstat. To však neznamená, že se snižuje účinnost prostředků působících na první sledy.

Je třeba si pečlivě všimnout tendencí vývoje techniky a taktiky nepřítele. Naše tankové svazky i při všech opatřeních, která proti tomu budeme dělat, budou od prvního okamžiku vystaveny v kterémkoli prostoru území účinkům atomových prostředků nepřítele, nepodaří-li se nám je stoprocentně utajit. V americké armádě se zvýšená pozornost věnuje protitankovým zbraním, jejichž počet narůstá úměrně s počtem tanků. V blízké perspektivě je třeba počítat se zdokonalením protitankové rakety, která bude umísťována na nejrychlejší bojové a dopravní prostředky včetně vrtulníků. Protitankové prostředky si nejen zachovají náskok před pancířem tanku, ale budou ho stupňovat.

Dosud jsme kalkulovali s průměrem 10 % ztrát tanků denně. Z nich bylo asi
25—30 % nenávratných ztrát,
10—15 % generálních oprav,
do 25 % středních oprav,
30—40 % běžných oprav.

Je přirozené, že tyto cifry jsou pouze orientační a v konkrétních podmínkách se budou značně lišit. I tak ale pokládám tento odhad za velmi optimistický, zejména pro počáteční období války.

Posoudíme-li vzájemné vztahy předpokládaných ztrát tankové techniky, stávajících možností opravárenské služby (počty i produktivitu práce a tedy celkovou kapacitu) a podmínky vysokého tempa operace (boje), dojdeme nutně k závěru, že dosavadní systém a způsob opravárenské služby vyžadují v nových podmínkách některé změny.

Provedeme jen velmi hrubou a orientační kalkulaci:

Na běžnou opravu tanku se dosud počítá podle jejího charakteru 6—24 hodin a na střední opravu 2—3 dny.

To prakticky znamená, že do operace trvající 4 dny nemohou už být vráceny poškozené tanky vyžadující generální opravy a střední opravy a nutno odečíst nenávratně ztracené tanky. I kdyby střední opravy z prvního dne operace byly dokončeny za 2 dny — tedy zhruba třetí den operace, nestihnou už svazek, který mezitím bude o nějakých 200 km dále.

Z běžných oprav mohou do operace zahrnout ty tanky, které byly poškozeny prvního a druhého dne operace.

Vezmeme-li za základ této jen orientační a velmi hrubé kalkulace počet 1000 tanků na počátku operace a budeme-li předpokládat denně 15 % ztrát stejného rozvrstvení, dojdeme k závěru, že denně bude z boje vyřazeno zhruba 90 tanků (nenávratné ztráty, generální opravy — GO a střední opravy — SO), tedy za operaci 360 tanků, a připočteme-li běžné opravy z třetího dne operace po 60 kusů — tedy 120 tanků. Celku tedy nebude-li prováděno během operace doplňování novou

tankovou technikou, zůstalo by na konci operace z původních 1000 tanků kolem 500 tanků — tedy asi 50 %.

I když tato kalkulace je jen velmi hrubá a orientační, dovoluje udělat některé závěry týkající se způsobů činnosti opravárenské služby:

1. Soudobé podmínky vyžadují podstatně zvýšit produktivitu práce dílen. Její zvýšení musí jít v první řadě cestou mechanizace prací a systémem oprav výměnou součástí a celých agregátů. Cesta zvyšování počtů dílen a dílen-ských orgánů má své hranice a je v zásadě neperspektivní.

Zákonem opravárenské služby v soudobých podmínkách musí být vrácit maximální počet poškozených tanků do boje ještě během probíhající operace.

2. Aby byl splněn cíl dané operace, na němž závisí další činnost fronty, není účelné zabývat se na velitelských stupních do armády včetně v průběhu operace středními a generálními opravami tanků.

Veškeré úsilí opravárenského systému těchto velitelských stupňů musí být soustředěno na běžné opravy, které jako jediné mohou navrátit do boje maximální počet tanků.

3. Většinu středních a všechny generální opravy je třeba v průběhu operace ponechávat v týlu pečl frontových opravárenských prostředků, přičemž podle možnosti je jen stahovat, soustřeďovat a odsunovat vojskovými prostředky. Teprve dojde-li k přestávce v operaci nebo při vyvedení svazku z boje je možno po zakončení běžných oprav zabývat se v dílnách svazků a armády opravami vyšších stupňů.

4. To vyžaduje některé úpravy v použití a zejména v materiálním vybavení dílenských prostředků jednotlivých velitelských stupňů.

Stupeň svazku nezatežovat dosavadním množstvím agregátů, hlavně motorů, pro střední opravy.

Delimitovat opravy tak, že prostředky praporů a útvarů budou hlavně odstraňovat poruchy a lehčí poškození výměnou náhradními díly, kdežto prostředky svazku a armády budou provádět v průběhu operace jen BO a to pokud možno na místě poškození.

Tankový svazek vybavit náhradními díly a součástkami tak, aby byl na dobu celé operace soběstačný pro běžné opravy, přičemž vytvořit dispečink schopný vyrovnávat přebytky nebo nedostatky a dodávat potřebné agregáty tam, kde je jich právě třeba. Stávající kapacita vozidel dílen i přidělované vrtulníky to dovolují.

5. Podle stejných zásad upravit i praxi vyprošťovacích prostředků. Úsilí vyprošťovacích prostředků utvářet a svazku soustředit především na vyprošťování zapadlých pojezdových nebo jen mírně poškozených vozidel, přičemž ovšem je třeba i nadále usilovat o záchranu každého tanku.

6. Činnost opravárenské služby v průběhu operace řídí zásadou opravárenské prostředky za technickou a na místo poškození. Do maxima omezit během operace pohyb boje neschopné techniky po komunikacích, kde pro ni nebude místo, protože v podmínkách použití raketových zbraní

musí být manévry a zásobování bojujících vojsk rozptýleno na maximální počet komunikací a ne jako dosud na jedné armádní komunikaci.

Nebude proto ani účelné v průběhu operace rozvíjet v útvarcích a svazcích shromaždiště rozptýlených vozidel. Běžné opravy řešit systémem »hnízd lehce poškozené techniky v daném prostoru«; SPV rozvíjet jen na stupni armády a v průběhu útoku je postupně předávat frontu za náhradu nových pojízdných tankových opraven.

Tato úvaha o systému opravárenské služby, která je přirozeně diskusního charakteru, nevyčerpává celou tuto velmi složitou problematiku. To nedovoluje rozsah článku. Nejsou po-

stihnuty otázky ztrát samotného opravárenského systému, které v nových podmínkách mohou být i značné. Nepostihuje narůstající složitost způsobů odesílání opravených tanků k útvarům při současných vysokých tempách útoku a jiné složité otázky, které vyvolávají nové podmínky.

Jejím cílem bylo ukázat závažnost opravárenské služby tankových vojsk, vzhledem k požadavkům vysokého tempa útoku. Zabýval jsem se jen otázkami oprav tanků. Stejně složité jsou i opravy ostatní bojové techniky, zejména obrněných transportérů a automobilové techniky.

Avšak i tak tento rozpor naznačuje, jak materiálově náročný a složitý je soudobý boj a zejména jeho požadavek nepřetržitosti. Otázka náhrady ztrát v průběhu operace je jednou ze základních otázek jejího úspěchu.

Závěr

Z problémů, které mají podstatný vliv na tempo útoku tankových vojsk, by si zvláštního rozboru zasloužila i otázka zásobování tankových vojsk v průběhu operace.

To však je jen dílčí úsek velmi rozsáhlého problému organizace a funkce týlu v soudobých podmínkách vůbec, který vyžaduje zásadního a komplexního řešení. Omezím se proto jen na několik poznámek k němu z hlediska boje tankových svazků a útvarů.

Předpokládáný průběh budoucích útočných operací naznačuje, že dosavadní systém práce týlu a celá ta složitá mechanika každodenního a pravidelného pohybu zásob všeho druhu od armády přes všechny stupně až k člověku a zbraní už není v soudobých podmínkách udržitelná a vyžaduje některé úpravy. Týly se staly příliš těžkopádnými a celý dosavadní systém jejich práce se v nových podmínkách dostává do příkrých rozporů s požadavky manévrovosti bojů, s tempy útočných operací a s těmi podmínkami, které soudobý boj pro práci týlu vytváří v hloubce vlastního operačního učeného týlu, na komunikacích a přímo na frontě.

Nesouvislá fronta, činnost vojsk na často oddělených směrech a přitom ve velmi rozdílných vzdálenostech jednotlivých svazků od zásobovacích základů a narůstající účinky palebné síly a výsadky všeho druhu v týlu, vytvářejí zcela nové podmínky pro práci týlu. Tyto podmínky odkazují do historie dosavadní představy o »kildných týlech«, velikých frontových a armádních zásobovacích základnách nakupených v jednom prostoru kolem fungujících železnic, a podle pravítka na mapu načrtnutých předních a zadních hranicích týlu jednotlivých stupňů, o fungujících vykládacích železničních stanicích těsně za frontou, o »AVASech« speciálně určených a udržovaných za armádou, na kterých je nepřetržitý a nerušený provoz atd.

Takové představy by už dnes nebyly reálné a v podmínkách použití raketových zbraní by byly velmi nebezpečné.

Přenášeli se z těžších válek do týlu, jak řekl v lednovém projevu soudruh Chruščov, pak na to musí v první řadě reagovat systém práce týlu, protože na něm závisí (zejména v našich konkrétních podmínkách a při zahájení operací) jejich úspěch nebo neúspěch. Všechna závislost bojujících armád na týlech nesmírně vzrostla.

Největší obtíže pro uvedení činnosti týlu do souladu s novými podmínkami způsobuje rozpor mezi požadavkem větší materiálové samostatnosti a nezávislosti vojsk a požadavkem maximálního odlehčení týlu, aby se dosáhlo větší pohyblivosti a menší zranitelnosti vojsk. Proti požadavku snižování týlu, které jsou brzdou manévrovosti vojsk, stojí narůstající závislost vojsk na nich a rostoucí úkoly týlu. V tom je kořen současných týlových problémů, který je na vyšších stupních komplikován masovým, všearmádním charakterem ozbrojeného zápasu a těsným spojením týlu s morálně politickým a ekonomickým potenciálem státu.

Domnívám se, že pokud se vojskového týlu týká, musí být požadavek odlehčení týlu delimitován na jednotlivé stupně velení a nesmí být paušalizován. I když tento požadavek je obecně platný, způsob jeho řešení na různých stupních musí být různé. Na nižších stupních (útvar a svazek) musí být v soudobých podmínkách dána určitá přednost požadavku větší samostatnosti vojsk, před jinak oprávněným požadavkem maximálního odlehčení týlu. Na těchto stupních musí být rozpor těchto požadavků řešen cestou úpravy rozložení vezených zásob a jejich výše a zkrácením cesty materiálu všeho druhu ze skladu ke zbraní, vypuštěním zbytečných článků, vyžadujících mnohonásobné překládání materiálu.

Tak jak bude postupně narůstat počet raketových zbraní, budou se pro řešení tohoto problému vytvářet i celku výhodné podmínky. Hlavním obsahem dosavadní dopravy v týlu byla dělostřelecká munice, která přesahovala celou polovinu veškeré tonáže. Klesáním počtu klasického dělostřelectva nebude klesat potřeba munice jen z tohoto titulu, ale bude klesat i celková potřeba munice, vlivem narůstajících účinků palebné síly raketových zbraní. Přitom doprava jakékoli munice pro raketové zbraně bude sice technicky náročnější, ale objemově i váhově úspornější. To vytváří reálné předpoklady k tomu, aby bez zvyšování počtu vozidel v týlu byla zvýšena materiálová samostatnost a nezávislost útvarů a svazků.

Charakter boje prvořadových svazků, zvláště tankových, vyžaduje, aby byly zejména útvar, jakmile se dostanou do hloubky operační sestavy nepřítel, soběstačné,

a to především v munici a PHM na dobu 2-3 dnů boje. V soudobých podmínkách operace nikdo nemůže zaručit možnost každodenního přísunu. Přitom nebojeschopnost nebo nepojízdnost kupř. tankového svazku nebo útvaru v hloubce nepřátelské sestavy je v podmínkách možnosti atomových zbraní nepříteli krajně nebezpečná.

Stejně složitým problémem v soudobých podmínkách jsou kupříkladu i zdravotnické odsuny od svazků působících v hloubce na samostatných směrech. Mám za to, že tato velmi vážná otázka není dosud jasná a že vyžaduje zvýšené pozornosti.

Přitom nejde o otázku »ryze odbornou«, nýbrž otázku vševojskovou, při níž musí mít lékaři rozhodující slovo. Rozhodně nepostačí spoléhat se na to, že »se to bude řešit vrtulníky«, aniž by bylo jasno, jak a kterými.

Rozpracování otázek materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení boje v soudobých podmínkách je velmi odpovědným úkolem — tím odpovědnějším, čím závažnější je soudobá bojová činnost na materiální základně.

Použité prameny:

Sborník materiálů o historii vojenského umění ve Velké vlastenecké válce.
Některé názory kolektivu MNO/TTS.

Автор размышляет о соотношениях огневой и ударной силы и вытекающем из этого значении танковых войск для достижения высоких темпов наступательной операции.

В дальнейшем он оценивает морально-политические, оперативно-тактические и материально-технические условия современного боя для действий танковых войск и требования к ним.
